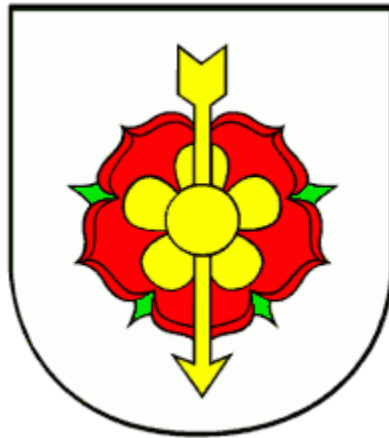

M E S T O R U Ž O M B E R O K

Program odpadového hospodárstva mesta Ružomberok na roky 2016 - 2020

Marec 2019

Obsah

OBSAH	2
1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE PROGRAMU MESTA RUŽOMBEROK	5
2. CHARAKTERISTIKA AKTUÁLNEHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA	6
LEGISLATÍVNY RÁMEC ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA.....	6
POVINNOSTI OBCE V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA	9
FINANCOVANIE ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA	10
2.1 DRUH, MNOŽSTVO A ZDROJ KOMUNÁLNYCH ODPADOV VZNIKNUTÝCH V PREDCHÁDZAJÚCOM OBDOBÍ.....	12
2.2. TRIEDENÝ ZBER KOMUNÁLNYCH ODPADOV.....	13
2.3 PREDPOKLADANÉ MNOŽSTVO VZNIKU KOMUNÁLNYCH ODPADOV A DROBNÉHO STAVEBNÉHO ODPADU	16
3. VYHODNOTENIE PREDCHADZAJÚCEHO PROGRAMU	17
3.1. VYHODNOTENIE CIEĽOV PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU PRE VYBRANÉ DRUHY ODPADOV ...	18
4. ZÁVAZNÁ ČASŤ PROGRAMU	23
4.1 CIELE A CIEĽOVÉ SMEROVANIE V NAKLADANÍ S KOMUNÁLNYM ODPADOM PRÚDMI ODPADOV A OPATRENIA NA DOSIAHNUTIE STANOVENÝCH CIEĽOV.....	24
4.2 OPATRENIA NA ZABEZPEČENIE INFORMOVANOSTI OBYVATEĽOV O TRIEDENOM ZBERE A O VÝZNAME ZNAČIEK NA OBALOCH.....	25
4.3 ÚDAJE O SYSTÉME ZBERU KOMUNÁLNYCH ODPADOV A DROBNÝCH STAVEBNÝCH ODPADOV A O ZABEZPEČENÍ TRIEDENÉHO ZBERU KOMUNÁLNYCH ODPADOV.....	29
4.3.2 SPÔSOB ZBERU A PREPRAVY KOMUNÁLNYCH ODPADOV.....	30
4.3.3 NAKLADANIE S OBJEMNÝM ODPADOM A S ODPADOM Z DOMÁCNOSTI S OBSAHOM ŠKODLIVÍN	30
4.3.4 ZBER DROBNÉHO STAVEBNÉHO ODPADU	31
4.3.5 ZBER TRIEDENÉHO ZBERU ODPADOV.....	31
4.3.6 NAKLADANIE S BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÝM ODPADOM.....	35
5. SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU	36
5.1 INFORMÁCIE O DOSTUPNOSTI ZARIADENÍ NA SPRACOVANIE JEDNOTLIVÝCH DRUHOV KOMUNÁLNYCH ODPADOV A TYPY SPRACOVATEĽSKÝCH ZARIADENÍ A SPRACOVANIE A RECYKLÁCIU ODPADOV	36

5.2. ÚDAJE O VYUŽÍVANÍ KAMPANÍ NA ZVYŠOVANIE POVEDOMIA OBYVATEĽSTVA V OBLASTI NAKLADANIA S KOMUNÁLNYMI DPADMI.....	37
5.3 ROZSAH FINANČNEJ NÁROČNOSTI PROGRAMU	38
6. INÉ.....	39
6.1 POTVRDENIE SPRACOVATEĽA ÚDAJOV.....	39
6.1.1MENO SPRACOVATEĽA PROGRAMU:.....	39
6.1.2 POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV PODPISOM OPRÁVNNENÉHO ZÁSTUPCA	39
7. PRÍLOHOVÁ ČASŤ.....	39
7.1 ROZHODNUTIE SPRÁVNÝCH ORGÁNOV -	39
7.2 PROTOKOLY O VYKONANÝCH KONTROLÁCH VO VECIACH ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA -	39
PRÍLOHA Č. 1 MNOŽSTVO KOMUNÁLNYCH ODPADOV V ROKOCH 2014 – 2017 A SPÔSOB NAKLADANIA	39
PRÍLOHA Č. 2 KATALÓG ODPADOV PRE KOMUNÁLNEHO ODPADY	43

Ú V O D

Program odpadového hospodárstva mesta Ružomberok na roky 2016 – 2020 (ďalej len „POH“) je vypracovaný v súlade s ust. § 10 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení jeho noviel a vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch. POH je strategický dokument, ktorý určuje smerovanie odpadového hospodárstva v meste Ružomberok na vytýčené obdobie.

Program mesta vychádza z cieľov a opatrení definovaných v aktuálnom Programe odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2016 – 2020 a vyhlášky Okresného úradu Žilina 1/2019 zo dňa 11. 01. 2019, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2016 – 2020.

POH pozostáva zo základných údajov programu, charakteristiky aktuálneho stavu odpadového hospodárstva, predpokladaného množstva vzniku komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu, vyhodnotenie predchádzajúceho programu a zo záväznej a smernej časti.

Záväzná časť POH mesta obsahuje ciele a cieľové smerovanie v nakladaní s jednotlivými druhmi odpadov, opatrenia zamerané na zníženie množstva vzniknutých odpadov, osobitne na zníženie zmesového komunálneho odpadu, na zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov a ich následného zhodnotenia, znižovanie množstva biologicky rozložiteľného odpadu ukladaného na skládku odpadov, zvýšenie zhodnotenia komunálneho odpadu a opatrenia na zabezpečovanie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere komunálnych odpadov z obalov a o význame značiek na obaloch.

Smerná časť POH mesta obsahuje informácie o dostupnosti zariadení na spracovanie komunálnych odpadov na území mesta, informácie o využívaní kampaní na zvyšovanie povedomia obyvateľov v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi a o potrebe triedeného zberu komunálnych odpadov.

1. ZÁKLADNÉ ÚDAJE PROGRAMU MESTA RUŽOMBEROK

Mesto Ružomberok je okresným mestom, ktoré patrí do Žilinského kraja. Je centrum dolného Liptova. Leží na sútoku Váhu a Revúcej v západnej časti Liptovskej kotliny na rozhraní významných slovenských pohorí – Veľkej Fatry, Chočských vrchov a Nízkych Tatier. Je hospodárskych a kultúrnym centrom dolného Liptova s bohatou históriou. Jadro mesta bolo uchránené pred socialistickou výstavbou. Je pomerne dobré zachovalé a bolo vyhlásené za pamiatkovú rezerváciu. Zachovali sa tu remeselnícke a meštiacke domy z 18. storočia. Nachádza sa tu aj pôvodný gotický zámok zo 14. storočia. Medzi stavebné pamiatky patrí novobaroková radnica a gotický farský kostol. V meste sa nachádzajú športové štadióny, zimný štadión, futbalová hala, veľké lyžiarske stredisko SKIpark. Mesto má vynikajúce podmienky pre turistiku. Priamo z centra možno robiť výlety do okolitých pohorí Veľkej Fatry. Medzi významné osobnosti patrí Dušan Makovický, lekár a osobný tajomník L.N. Tolstého. V Ružomberku sa nachádza aj Galéria Ľudovíta Fullu. Pre literárny život mala veľký význam tlačiareň, LEV, ktorú založil A. Hlinku a J. Vojtaššák spolu s ďalšími národovcami.

1.1 Názov obce:	Ružomberok
1.2 Identifikačné číslo obce:	00315737
1.3 Okres:	Ružomberok
1.4 Počet obyvateľov k 31. 12. 2017:	26 854
1.5 Rozloha katastrálneho územia mesta v ha:	12 672
1.6 Obdobie, na ktoré sa program vydáva:	roky 2016 - 2020

2. CHARAKTERISTIKA AKTUÁLNEHO STAVU ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

Legislatívny rámec odpadového hospodárstva

Do 31. 12. 2015 sa vychádza zo zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „starý zákon o odpadoch“) a jeho vykonávacích predpisov. Štatistiku o komunálnych odpadoch zabezpečuje Štatistický úrad SR, kde databázovú základňu v zmysle definície komunálnych odpadov poskytujú obce. Štatistické spracovanie vzniku odpadov sa vykonáva podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Katalóg odpadov“).

Súčasný základný právny predpis popisujúci riadenie odpadového hospodárstva v SR definuje zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „zákon o odpadoch“), ktorý nadobudol platnosť 1.1.2016. Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi, zodpovednosť za porušenie povinností na úseku odpadového hospodárstva.

Komunálne odpady sú odpady z domácnosti vznikajúce na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpady podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba - podnikateľ, okrem odpadov vznikajúcich pri bezprostrednom výkone činností tvoriacich predmet podnikania alebo činností právnickej osoby alebo fyzickej osoby - podnikateľa; za odpady z domácností sa považujú aj odpady z nehnuteľností slúžiacich fyzickým osobám na ich individuálnu rekreáciu, napríklad zo záhrad, chát, chalúp, alebo na parkovanie alebo uskladnenie vozidla používaného pre potreby domácnosti, najmä z garáží, garážových stojísk a parkovacích stojísk. Komunálnymi odpadmi sú aj všetky odpady vznikajúce v obci pri čistení verejných komunikácií a priestranstiev, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce, a taktiež pri údržbe verejnej zelene vrátane parkov a cintorínov, ktoré sú majetkom obce alebo v správe obce a ďalšej zelene na pozemkoch fyzických osôb.

Komunálne odpady vrátane oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu sa podľa Katalógu odpadov zaraďujú do skupiny 20 (viď prílohu č. 2).

Nakladanie a iné zaobchádzanie s odpadom je definované v ustanovení § 3 zákona o odpadoch. Odpadové hospodárstvo je súbor činností zameraných na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a na nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom. Hierarchiou odpadového hospodárstva je vyjadrené záväzné poradie priorit:

- a) predchádzanie vzniku odpadu,
- b) príprava na opätovné použitie,
- c) recyklácia,
- d) iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie,
- e) zneškodňovanie.

Zhodnocovanie odpadu je činnosť, ktorej hlavným výsledkom je prospešné využitie odpadu za účelom nahradiť iné materiály vo výrobnej činnosti alebo v širšom hospodárstve, alebo zabezpečenie pripravenosti odpadu na plnenie tejto funkcie, zoznam činností zhodnocovania odpadu je uvedený v prílohe č. 1 zákona o odpadoch.

Zneškodňovanie odpadu je činnosť, ktorá nie je zhodnocovaním, a to aj vtedy, ak je druhotným výsledkom činnosti spätné získavanie látok alebo energie, zoznam činností zneškodňovania odpadu je uvedený v prílohe č. 2 zákona o odpadoch.

Pre účely tohto programu sú jednotlivé spôsoby nakladania vyhodnocované podľa činností zhodnocovania odpadov definovaných v prílohe č. 1 zákona o odpadoch a podľa činností zneškodňovania odpadov uvedených v prílohe č. 2 zákona o odpadoch.

Jedná sa o nasledovné činnosti zhodnocovania:

- R1 Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom.
- R2 Spätné získavanie alebo regenerácia rozpúšťadiel.
- R3 Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré sa nepoužívajú ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformačných procesov)^(*).
- R4 Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín.
- R5 Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov^(**).
- R6 Regenerácia kyselín a zásad.
- R7 Spätné získavanie komponentov používaných pri odstraňovaní znečistenia.
- R8 Spätné získavanie komponentov z katalyzátorov.
- R9 Prečisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie.
- R10 Úprava pôdy na účel dosiahnutia prínosov pre poľnohospodárstvo alebo na zlepšenie životného prostredia.

- R11 Využitie odpadov vzniknutých pri činnostiach R1 až R10.
 R12 Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11^(***).
 R13 Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku).^(****)

- (*) Patrí sem aj splyňovanie a pyrolýza využívajúce zložky ako chemické látky.
 (***) Patrí sem aj čistenie pôdy, ktorého výsledkom je jej obnova, a recyklácia anorganických stavebných materiálov.
 (***) Ak neexistuje iný vhodný R-kód, môžu sem patriť predbežné činnosti pred zhodnocovaním vrátane predbežnej úpravy, okrem iného napríklad rozoberanie, triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie, opätovné balenie, separovanie, miešanie a zmiešavanie pred podrobením sa ktorejkoľvek z činností R1 až R11.
 (****) § 3 ods. 5.

Činnosti zneškodňovania:

- D1 Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov).
 D2 Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde).
 D3 Hĺbková injektáž (napr. injektáž čerpatelných odpadov do vrtov, soľných baní alebo prirodzených úložísk atď.).
 D4 Ukladanie do povrchových nádrží (napr. umiestnenie kvapalných alebo kalových odpadov do jám, odkalísk atď.).
 D5 Špeciálne vybudované skládky odpadov (napr. umiestnenie do samostatných buniek s povrchovou úpravou stien, ktoré sú zakryté a izolované jedna od druhej a od životného prostredia).
 D6 Vypúšťanie a vhadzovanie do vodného recipienta okrem morí a oceánov.
 D7 Vypúšťanie a vhadzovanie do morí a oceánov vrátane uloženia na morské dno.
 D8 Biologická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12.
 D9 Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z činností D1 až D12 (napr. odparovanie, sušenie, kalcinácia).
 D10 Spaľovanie na pevnine.
 D11 Spaľovanie na mori.^(*)
 D12 Trvalé uloženie (napr. umiestnenie kontajnerov v baniach).
 D13 Zmiešavanie alebo miešanie pred použitím niektorej z činností D1 až D12.^(**)
 D14 Uloženie do ďalších obalov pred použitím niektorej z činností D1 až D13.
 D15 Skladovanie pred použitím niektorej z činností D1 až D14 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku).^(****)

- (*) Táto činnosť je zakázaná právne záväznými aktmi Európskej únie a medzinárodnými dohovormi.
 (***) Ak sa nehodí iný D-kód, môže to zahŕňať predbežné činnosti pred zneškodnením vrátane predbežnej úpravy, ako aj okrem iného napríklad triedenie, drvenie, stláčanie, peletizácia, sušenie, šrotovanie, kondicionovanie alebo separovanie pred akoukoľvek činnosťou označenou D1 až D12.
 (****) § 3 ods. 5.

Na zjednodušenie boli jednotlivé činnosti nakladania s odpadmi zaradené do sedem skupín nasledovne:

Tab. 2.1 Skupiny nakladania s odpadmi

Skupina nakladania	Kód nakladania
zhodnocovania materiálové	R2, R3, R4, R5, R6, R7, R8, R9, R10, R11
zhodnocovania energetické	R1
zhodnocovanie iné	R12, R13
Skládkovanie	D1
zneškodňovanie spaľovaním bez energetického využitia	D10
zneškodňovanie iné	D2 - D9, D11 - D15
iný spôsob nakladania	DO*, Z**

*DO – odovzdanie odpadu na využitie v domácnosti

**Z – zhromažďovanie odpadov je dočasné uloženie pred ďalším nakladaním s nimi

Komunálne odpady vrátane oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu sa podľa Katalógu odpadov zaraďujú do skupiny 20 *Komunálne odpady (odpady z domácností a podobné odpady z obchodu, priemyslu a inštitúcií) vrátane ich zložiek triedeného zberu.*

Do skupiny 20 patria tieto podskupiny :

20 01 *Zložky komunálnych odpadov z triedeného zberu okrem 15 01*

20 02 *Odpady zo záhrad a z parkov vrátane odpadu z cintorínov*

20 03 *Iné komunálne odpady.*

POH obce sa vzťahuje len na obec, ktorej ročná produkcia komunálneho odpadu vrátane drobných stavebných odpadov je viac ako 350 ton, alebo počet obyvateľov je viac ako 1000.

POH obce musí zodpovedať hierarchii odpadového hospodárstva (pričom je kladený dôraz najmä na predchádzanie vzniku odpadu a následne na prípravu na opätovné použitie, až potom nasleduje recyklácia, iné zhodnocovanie, napríklad materiálové zhodnocovanie a ako posledné zneškodňovanie).

Povinnosti obce v oblasti odpadového hospodárstva

Obec je povinná zaviesť a zabezpečovať vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre:

- papier, plasty, kovy, sklo a viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky,
- biologicky rozložiteľné komunálne odpady okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne.

Náklady na činnosti nakladania so zmesovým komunálnym odpadom, drobným stavebným odpadom, ak v obci nebol zavedený množstvový zber drobného stavebného odpadu a biologicky

rozložiteľným komunálnym odpadom, náklady triedeného zberu zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, a náklady spôsobené nedôsledným triedením oddelene zbieraných zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, a náklady presahujúce výšku obvyklých nákladov podľa § 59 ods. 8 zákona o odpadoch, hradí obec z miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Financovanie odpadového hospodárstva

Od 1. januára 2014 nadobudla platnosť novela zákona č. 434/2014 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov (zákon č. 587/2004 Z. z. a zákon č. 515/2008 Z. z.). Novela stanovuje poplatky za uloženie odpadov na skládku odpadov:

Tab. č. 2.2 Poplatky za uloženie odpadov na skládku odpadov v €/t

Položka odpadov/rok	2014	2015	2016
1. Inertný odpad, vytriedený stavebný odpad, zemina a kamenivo neobsahujúce nebezpečné látky, odpad zo sanácie skládok	0,33	0,33	0,33
2. Ostatný odpad okrem odpadu uvedeného v položkách 1, 3 a 5	6,64	6,64	6,64
3. Komunálne odpady po vytriedení menej ako štyroch zložiek	9,96	9,96	9,96
Komunálne odpady po vytriedení štyroch zložiek	5,98	5,98	5,98
Komunálne odpady po vytriedení piatich zložiek	4,98	4,98	4,98
4. Nebezpečný odpad okrem odpadu uvedeného v položke 6	33,19	33,19	33,19
5. Ostatný odpad	20	25	30
6. Nebezpečný odpad	45	52,50	60

Mesto Ružomberok triedi viac ako päť zložiek komunálnych odpadov a platí poplatok v sume 4,98 €/t.

Od 1. januára 2019 sa výška poplatku mení a závisí od úrovne vytriedenia komunálneho odpadu.

Tab. č. 2.3 Poplatky za uloženie odpadov na skládku odpadov v €/t

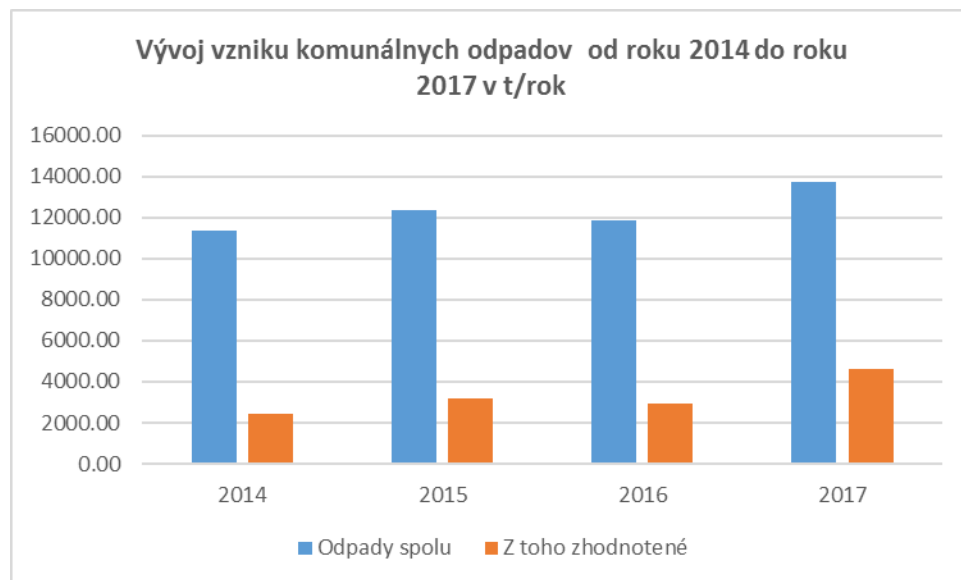
Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu x [%]	Sadzba za príslušný rok v eurách . t ⁻¹		
		2019	2020	2021 a nasledujúce roky
1	$x \leq 10$	17	26	33
2	$10 < x \leq 20$	12	24	30
3	$20 < x \leq 30$	10	22	27
4	$30 < x \leq 40$	8	13	22
5	$40 < x \leq 50$	7	12	18
6	$50 < x \leq 60$	7	11	15
7	$x > 60$	7	8	11

Mesto Ružomberok v súčasnosti nakladá s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi v súlade so schváleným Všeobecne záväzným nariadením o nakladaní s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi na území meste Ružomberok č. 9/2016, ktoré bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva Mesta Ružomberok zo dňa 29.06.2016 s účinnosťou dňom 1. 07. 2016.

2.1 Druh, množstvo a zdroj komunálnych odpadov vzniknutých v predchádzajúcom období

Tab. č. 2.1.1 Vývoj vzniku komunálnych odpadov od roku 2014 do roku 2017 v t/rok a % zhodnotenia

Rok	2014	2015	2016	2017
Odpady spolu	11381,192	12329,61	11851,23	13734,18
Z toho zhodnotené	2456,72	3163,61	2904,90	4593,99
% zhodnotenia	21,59	25,66	24,51	33,45

Z pohľadu vývoja nakladania s komunálnymi odpadmi možno konštatovať, že percento zhodnocovania odpadov sa navyšuje, keď z hodnoty 21,59 % v roku 2014 sa navyšilo v roku 2016 na hodnotu 24,51 %. Skládkovanie má však naďalej veľmi vysoký podiel na nakladanie s komunálnymi odpadmi.

Vznik odpadov a nakladanie s komunálnymi odpadmi v meste Ružomberok v rokoch 2014 - 2017 sú uvedené v prílohe č. 1 tohto POH.

2.2. Triedený zber komunálnych odpadov

Mesto Ružomberok zabezpečuje kalendárový zber jednotlivých vytriedených zložiek komunálnych odpadov na území mesta nasledovne:

Zber elektroodpadov z domácností - vykonáva sa prostredníctvom zmluvného vývozcu najmenej dvakrát ročne.

Zber odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi (papier, sklo, plasty, kovy, viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky) - vykonáva sa na základe uzatvorenej zmluvy s Organizáciou zodpovednosti výrobcov pre odpady z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov.

Plasty, viacvrstvé kombinované materiály sa zbierajú do spoločnej zbernej nádoby s označením „PLAST“, alebo do zberných vriec.

Do modrého kontajnera s označením „PAPIER“ alebo vreca sa ukladá papier, ako sú noviny, časopisy, brožúry, atď.

Na kovy slúži veľkoobjemový kontajner, ktorý je umiestnený na zbernom dvore, na ul. Pivovarska 9 Ružomberok.

Sklo sa ukladá do zeleného kontajnera alebo do vriec.

Zber použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov – vykonáva sa dvakrát ročne v čase jarného a jesenného zberu odpadov s obsahom škodlivých látok. Použité prenosné batérie a akumulátory a automobilové batérie a akumulátory môžu byť odovzdané na zbernom dvore alebo v rámci spätného zberu.

Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom

Každý pôvodca odpadu je povinný odpad zo záhrad kompostovať vo vlastnom kompostovacom zariadení, alebo odovzdať do zberného dvora, príp. v deň vývozu pripraviť zvozcovi na zvoz v určených vreciach a nádobách. Drevný odpad – konáre je potrebné odovzdať do zberného dvora.

Mesto Ružomberok má zavedený v období od marca do novembra bežného roka triedený zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad a parkov pre individuálnu bytovú výstavbu, ktorá nemá vlastný zásobník na biologicky rozložiteľný odpad. Okrem toho dvakrát ročne zabezpečuje kampaňový sezónny zber odpadu zo záhrad od individuálnej bytovej zástavby v jarnom a jesennom období.

Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania (prevádzkovateľ kuchyne) si samá zodpovedá za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom, ktorého je pôvodcom.

Vývoj triedeného zberu zložiek komunálnych odpadov v Ružomberku pre zložky komunálnych odpadov, pre ktoré bol zavedený triedený zber v tonách/rok:

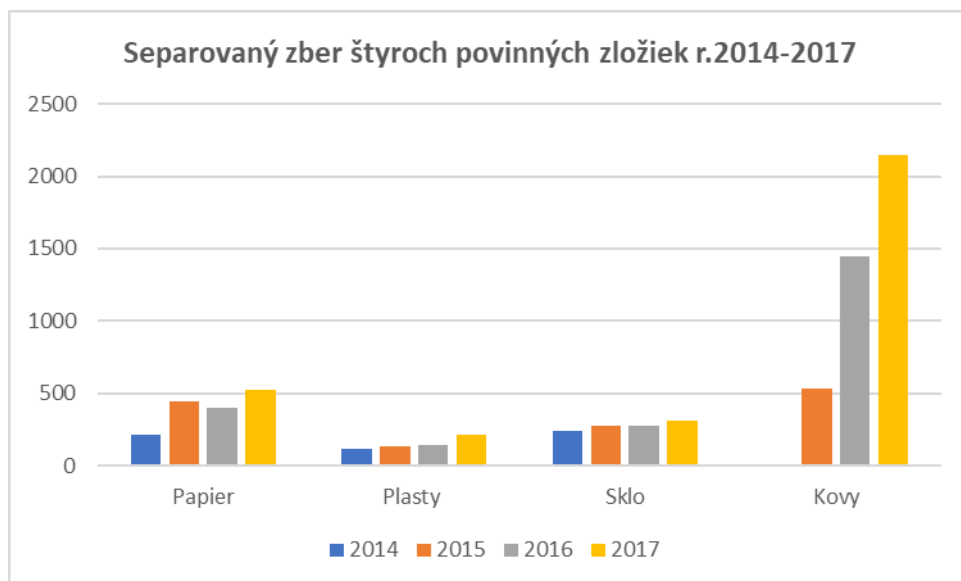
Tab.č.2.2.1 Všetky zložky komunálnych odpadov, pre ktoré je zavedený triedený zber v tonách/rok

Kód odpadu	Názov odpadu	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
150101	Obaly z papiera a lepenky	475,02	949,28	0	0
200101	Papier a lepenka	370,77	341,76	542,92	512,56
150102	Obaly z plastov	237,69	174,81	0	0
200139	Plasty	0	0	156,55	189,57
150104	Obaly z kovov	14,42	13,34	0	0
200140	Kovy	0	115,25	324,55	28,58
20014001	Meď, bronz, mosadz	0	0	2,99	49,67
20014002	Hliník	0	0	9,4	45,03
20014003	Olovo	0	0	0	0,39
20014004	Zinok	0	0	0	0,09
20014005	Železo a oceľ	0	0	758,66	1404,05
20014006	Cín	0	0	0	0,02
20014007	Zmiešané kovy	0	0	0	932,31
150105	Kompozitné obaly	12,20	0	0	0
150107	Obaly zo skla	512,71	609,2	0	0
160103	Opotrebované pneumatiky	22,68	13,26	0	0
200102	Sklo	0	0	307,51	307,51
200103	Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky) (VKM)	0	0	0	41,49
200110	Šatstvo	0	0	0	0
200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	0,54	0,32	0,32	0,25
200123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky	24,85	26,42	26,42	31,83
200125	Jedlé oleje a tuky	0	0	0	0
200126	Oleje a tuky iné ako v 200125	0	0	0	0
200127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá	0	0	0	0
200133	Batérie a akumulátory	0	0	2,68	15,01
200135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti	16,86	18,09	18,09	32,94
200136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121,2 a 35	43,76	40,33	40,33	54,27
200138	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	0	0	0	0
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	725,222	861,55	649,55	948,42

V tabuľke č. 2.2.1 sú uvedené všetky zložky, ktorých zber mesto Ružomberok zabezpečuje. Najväčší nárast je vidieť u zložiek kovov.

Tab..č. 2.2.2 Separovaný zber štyroch povinných zložiek r.2014-2017

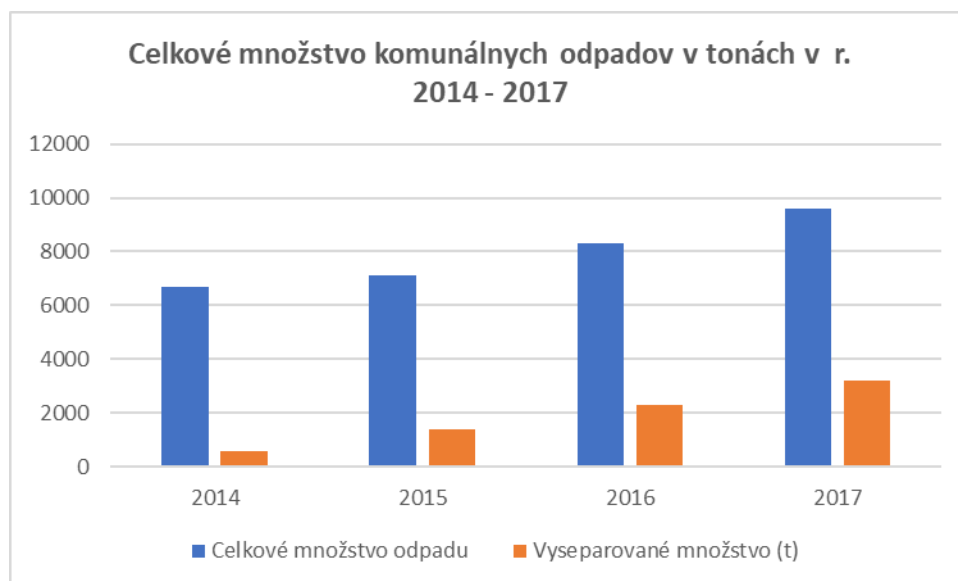
Komodita	R. 2014	R. 2015	R. 2016	R. 2017
Papier	845,79	1291,04	542,92	512,56
Plasty	237,69	174,81	156,55	189,57
Sklo	512,71	609,20	307,51	307,51
Kovy	14,42	128,59	1095,60	2460,14
Spolu	1610,61	2203,64	2102,58	3469,78

Množstvo vytriedeného komunálneho odpadu u povinných zložiek komunálneho odpadu sa v Ružomberku v rokoch 2014 – 2017 postupne zvyšovalo od 1 610,61 t v roku 2014 až na hodnotu 2102,58 v roku 2016. Najväčší nárast je zaznamenaný u kovov z výkupní. V súčasnosti je povinnosťou vykonávať aj zber viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky.

Tab.č. 2.2.3 Celkové množstvo komunálnych odpadov v tonách v r. 2014 - 2017 a % vytriedenia (klasické povinné zložky)

Rok	2014	2015	2016	2017
Celkové množstvo odpadu	11381,19	12329,61	11851,23	13734,18
Vyseparované množstvo (t)	1610,61	2203,64	2102,58	3469,78
% vytriedenia	14,15	17,87	17,74	25,26

Z predloženého možno vidieť, že u klasických povinných zložiek (papier, sklo, plasty, kovy) každoročne narastá percento vytriedených odpadov oproti celkovému množstvu odpadov, ale narastá aj množstvo všetkých komunálnych odpadov. V roku 2015 sa nedosiahla hodnota 35 % vytriedenia, ako bol vytýčený cieľ v POH do roku 2015.

2.3 Predpokladané množstvo vzniku komunálnych odpadov a drobného stavebného odpadu

Produkcia jednotlivých zložiek komunálnych odpadov v meste Ružomberok má stúpajúcu tendenciu, ale je dôležité poznamenať, že sa zároveň zvyšuje aj podiel vytriedených a následne zrecyklovaných jednotlivých zložiek komunálnych odpadov. Najväčší podiel zo vzniknutého odpadu na území mesta má zmesový komunálny odpad a objemný odpad, ktorý je zneškodňovaný skládkovaním.

Tab. č. 2.3.1 Predpokladaný vznik jednotlivých prúdov odpadov vo východiskovom roku programu 2016 a v cieľovom roku programu 2020

Kód odpadu	Názov odpadu	Kat. odp.	Rok 2016	Rok 2020	Spôsob nakladania
200101	Papier a lepenka	O	542,92	670	R3
200102	Sklo	O	307,51	490	R5
200103	Viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky	O	0	65	R3
200104	Obaly z kovu	O	0	150	R4
200108	Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	O	0	0	R3
200110	Šatstvo	O	0	87,0	R3
200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,32	0,55	R12
200123	Vyradené zariadenia obsahujúce	N	26,42	55	R3, R4

	chlórfluórované uhľovodíky				
200125	Jedlé oleje a tuky	O	0	0,2	R9
200126	Oleje a tuky iné ako uvedené v 200125	N	0	0,175	R9
200127	Farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce NL	N	0	0,5	D1
200133	Batérie a akumulátory uvedené v 160601, 02 alebo 03	N	2,68	4	R3, R4
200135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti	N	18,09	35	R3, R4
200136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123 a 200135	O	40,33	125	R3, R4
200138	Drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O	0	100,00	R3
200139	Plasty	O	156,55	300	R3
200140-1-7	Kovy	O	1095,60	3000	R4
200201	Biologicky rozložiteľný odpad (drevný)	O	0	200	R12
200201	Biologicky rozložiteľný odpad (zelený)	O	649,55	750	R3
200301	Zmesový komunálny odpad	O	7852,35	5863	D1
200303	Odpad z čistenia ulíc	O	151,57	110	D1
200307	Objemný odpad	O	1008,04	123	D1
200308	Drobný stavebný odpad	O	0	65	R12
	Spolu		11851,23	12193,425	
	Z toho zhodnotené		2904,90	6096,925	
	% zhodnotenia		24,51	50,00	

V zmysle požiadaviek rámcovej smernice o odpade v súvislosti s cieľom dosiahnuť do roku 2020 úroveň recyklácie komunálnych odpadov 50 %, je potrebné predovšetkým znížiť množstvo odpadov uložených na skládku, vytvoriť účinný systém triedeného zberu minimálne pre nasledovné druhy komunálnych odpadov: papier a lepenka, sklo, plasty, kovy, VKM, biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, započat' so zberom biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu, jedlých olejov a tukov, dreva, textilu a šatstva. Pre účely sledovania trendov triedeného zberu sú jednotlivé druhy odpadov zaradené do 5 prúdov: „klasické zložky“ triedeného zberu (papier, plasty, sklo, kovy, viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky), biologicky rozložiteľné komunálne odpady (odpady zo záhrad, kuchynské odpady, jedlé oleje a tuky a drevo), elektroodpad, použité batérie a akumulátory, šatstvo a textil.

3. VYHODNOTENIE PREDCHADZAJÚCEHO PROGRAMU

Predchádzajúci POH mesta Ružomberok bol vypracovaný na roky 2011 – 2015 a vychádzal z Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2011 – 2015. Stanovené ciele pre komunálne odpady boli zamerané na zvýšenie triedenia odpadov z komunálnych odpadov, ako sú

papier, sklo, plasty a kovy, ich recyklácia, a tým zníženie komunálnych odpadov ukladaných na skládku.

Ďalším cieľom je znižovanie množstva biologicky rozložiteľných odpadov zneškodňovaných skládkovaním.

Tieto ciele sú rozpracované do nasledovných bodov:

→ do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností, ako papier, kov, plasty a sklo a podľa možností z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácnosti, najmenej na 35 % hmotnosti takýchto vzniknutých odpadov,

→ do roku 2013 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 50 % z celkového množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,

→ do roku 2015 znížiť skládkovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 45 % z celkového množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995,

→ do roku 2020 znížiť skládkovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.

3.1. Vyhodnotenie cieľov predchádzajúceho programu pre vybrané druhy odpadov

Cieľ:

→ *Zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu nielen z domácnosti, ako papier, kovy, plasty a sklo ale aj z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácnosti, najmenej na 35 % hmotnosti takýchto vzniknutých odpadov.*

*Za účelom splnenia cieľa boli prijaté **opatrenia:***

1. Zefektívniť systém separovaného zberu komunálnych odpadov prostredníctvom:

- a. budovanie dostatočných kontajnerových kapacít,
- b. budovanie nových zberných a separačných miest s dostatočnou kapacitou a technickým vybavením,
- c. obnovy existujúcich zberných a separačných miest zameranej na zvyšovanie kapacity a zlepšenie technického vybavenia,
- d. zvýšením starostlivosti o zberné a separačné miesta zo strany ich prevádzkovateľov,
- e. zlepšením spolupráce medzi prevádzkovateľmi zberných a separačných miest a organizáciami, ktoré vykonávajú samotné zhodnocovanie odpadov.

2. Vybudovanie zberných miest na separovaný zber biologických odpadov s potrebným technickým vybavením.

3. Budovanie zariadenia na zhodnocovanie biologických odpadov (kompostárne, bioplynové stanice).

4.Separovaný zber kuchynského, reštauračného odpadu a biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene a záhrad realizovať v súlade so Stratégiou znižovania ukladania BRKO na skládky odpadov schválenou uznesením vlády SR č 904/2010 zoňa 15. 12. 2010.

5.Zvyšovanie zapojenia verejnosti do separovaného zberu.

6.Informačná, osvetová a propagačná činnosť.

Vyhodnotenie:

- Mesto Ružomberok má na svojom území zavedený triedený zber skla, plastov papiera, kompozitných obalov na báze lepenky, kovov a biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad.

Povinné zložky, ako sú papier, sklo, plasty, kovy a kompozitné obaly sa zbierajú pri bytových domov do nádob na to určených a pri individuálnej bytovej výstavbe sa vytriedené zložky ukladajú do vriec. Celý systém zberu a zvozu vytriedených zložiek zabezpečuje organizácia zodpovednosti výrobcov (OZV), ktorá hradí náklady na triedený zber uvedených zložiek a určuje systém zberu. Mesto Ružomberok má dostatočný počet zberných nádob na triedený zber.

Odpad zo záhrad sa ukladá do hnedých nádob o objeme 120 l, alebo občania môžu tento odpad dovieť do zberného dvora.

- Mesto Ružomberok každoročne spolu s OZV robí osvetu ako správne triediť, a to vydávaním informačných letákov a informovaním na webovej stránke mesta.

- Mesto Ružomberok má v prevádzke zberný dvor v areáli Technických služieb Ružomberok, a.s. Pivovarská 9 Ružomberok, kde majú možnosť občania dovieť najmä objemný odpad, ako sú nábytky, koberce, elektroodpady, jedlé oleje a ďalšie. Všetky komodity, ktoré je možné dovieť do zberného dvora, sú uvedené v prevádzkovom poriadku.

- Mesto Ružomberok má vybudovanú mestskú kompostáreň Biely potok v lokalite Biela púť, ktorú prevádzkujú Komunálne služby mesta Ružomberok.

V roku 2015 sa príprava na opätovné použitie a recyklácia odpadu podieľali na celkovom nakladaní s komunálnym odpadom 17,87 %.

Cieľ nebol v roku 2015 splnený.

Cieľ:

→ Znížiť množstvo biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov ukladaných na skládku, aby podiel tejto zložky činil v roku 2015 45% z celkového množstva biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995

Opatrenia:

1. Zaviesť separovaný zber biologických odpadov s cieľom vykonávať kompostovanie alebo anaeróbne spracovanie odpadu, v prípade odpadov z potravín zabezpečiť zhodnotenie 90 % vzniknutých odpadov a z toho 80 % využiť na výrobu bioplynu a 20 % na výrobu kompostu.

2. Spracúvať biologicky odpad spôsobom, ktorý spĺňa úroveň ochrany životného prostredia.
3. Zvýšiť podiel zhodnocovania čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody za účelom zlepšenia pôdnych vlastností najmenej na 85 % z celkového množstva vzniknutých čistiarenských kalov z čistenia komunálnych odpadových vôd a odpadových vôd s podobnými vlastnosťami ako komunálne odpadové vody.

Vyhodnotenie:

- Mesto Ružomberok uprednostňuje systém domáceho kompostovania biologického odpadu. Za tým účelom každoročne robí osvetu cez webovú stránku mesta, informačnými letákmi, v ktorých je každý poučený o domácom kompostovaní, čo môže kompostovať a ako kompostovať.
- V roku 2019 bola daná do prevádzky kompostáreň, kde sa kompostuje zeleň, lístie a zoštípkované odrezky drevín mimo kuchynského odpadu.
- Mesto Ružomberok vykonáva dvakrát ročne kampaňový zber odpadu zo záhrad a parkov. Zároveň môže každý občan mesta Ružomberok dovieť do zberného dvora, alebo počas kampaňového zberu odpad zo záhrad a parkov odovzdať zvozcovi. Zber bioodpadu sa vykonáva podľa harmonogramu uvedeného na webovej stránke.
- Mesto Ružomberok má zriadené jedno zberné miesto na zber olejov a to v zbernom dvore.
- Zhodnocovanie čistiarenských kalov spadá do kompetencie vodárni a kanalizácií, kde platí osobitný režim a nakladanie s takýmto odpadom a je riadené v súlade s prevádzkovým poriadkom ČOV vodárni a kanalizácií.

Cieľ sa priebežne plní.

Cieľ:

→ *Elektroodpad*

1. *Dosiahnuť, aby množstvo elektroodpadu z domácnosti odovzdaného do systému spätného zberu a oddeleného zberu dosiahlo aspoň 4 kg na jedného obyvateľa.*
2. *Zabezpečiť ročné plnenie miery zhodnotenia a recyklácie elektroodpadu.*

Opatrenia:

1. Zlepšenie systému oddeleného zberu elektroodpadov na území mesta.
2. Zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o možnostiach spätného odberu elektroodpadov.
3. Zvyšovanie informovanosti obyvateľstva o zákaze zmiešania predovšetkým malých domáciach spotrebičov s komunálnym odpadom.

Vyhodnotenie:

- Mesto Ružomberok vykonáva zber elektroodpadu dvakrát ročne a to v čase jarneho a jesenného zberu objemného odpadu a odpadu z domácnosti s obsahom škodlivých látok. Elektroodpad z domácnosti je možné odovzdať na zbernom dvore v čase prevádzky zberného dvora.
- Mesto Ružomberok každoročne robí osvetu o elektroodpade informovaním na webovej stránke mesta.

3.1 Zber elektroodpadu podľa jednotlivých rokov

Rok	2014	2015	2016	2017
Množstvo v tonách	86,01	85,16	85,16	119,29

Cieľ sa priebežne plní.

Cieľ:

→ *Batérie a akumulátory*

Opatrenie:

1. Zavedenie systému oddeleného zberu a spätného odberu použitých prenosných batérií a akumulátorov.
2. Informovanie verejnosti o miestach na odovzdávanie použitých prenosných batérií a akumulátorov.

Vyhodnotenie:

- Mesto Ružomberok vykonáva dvakrát ročne jarný a jesenný zber tohto odpadu. Okrem toho je na zbernom dvore umiestnený uzamykateľný sklad na zber tohto odpadu. Zber tohto odpadu je problematický, pretože fyzické osoby sa snažia tento odpad nelegálne odpredávať podomovým výkupcom.

3.1.1 Zber batérií a akumulátorov podľa jednotlivých rokov

Rok	2014	2015	2016	2017
Množstvo v tonách	0	0	2,68	15,01

Cieľ je plnený.

Cieľ:

→ *Staré vozidlá*

Opatrenia:

1. Zabezpečiť prevzatie všetkých vozidiel po ukončení životnosti.
2. Najneskôr do 1. januára 2015 zabezpečiť plnenie limitov opätovného použitia, zhodnotenia a recyklácie.
- 3 Informovanie verejnosti miestach na odovzdávanie starých vozidiel.

Vyhodnotenie:

- Staré vozidlá sa musia podľa zákona o odpadoch odovzdávať autorizovanému spracovateľovi starých vozidiel. Bez odovzdania vozidla spracovateľovi, nemôže byť vozidlo vyradené z evidencie.
- Informácie o zariadeniach na zber a spracovanie starých vozidiel je možné nájsť na webovej stránke MŽP S. Tieto údaje sú povinné poskytnúť aj jednotlivé okresné úrady resp. okresné úrady v sídle kraja, odbory starostlivosti o životné prostredie. O miestach na odovzdávanie starých vozidiel sa verejnosť dozvedá aj z reklamných kampaní podnikateľských subjektov.

Cieľ je splnený.

Cieľ:

→ *Zákaz skládkovania opotrebovaných pneumatík, zabezpečenie ich zhodnocovanie*

Opatrenia:

1. Zlepšenie systému zberu opotrebovaných pneumatík.
2. Podpora budovania zberných miest na odovzdávanie opotrebovaných pneumatík.

Vyhodnotenie:

- I keď opotrebované pneumatiky nie sú komunálnym odpadom, fyzické osoby majú možnosť ich dovieŕ do zberného dvora, na ktorom je zriadené zberné miesto. Najviac opotrebovaných pneumatík vzniká pri likvidácii divokých skládok a pri jarom a jesennom zbere objemných odpadov.

Cieľ je splnený.

Cieľ:

→ *Znižovať množstvo stavebného odpadu ukladaného na skládku.*

Opatrenia:

Podporovať výstavbu a prevádzku zariadení na zhodnocovanie stavebných a demolačných odpadov.

Vyhodnotenie:

- Tieto opatrenia sú plnené. Každý stavebník je v stavebnom povolení zaviazaný, aby so stavebným odpadom nakladal v súlade s platnou legislatívou a ku kolaudácii musí predložiť doklady, ako s odpadom nakladal.
- Drobný stavebný odpad môžu občania dovieŕ do zberného dvora, kde zaplatia poplatok v zmysle schváleného VZN o miestnych poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.
- Stavebné odpady sú recyklované recyklačným zariadením a recyklat sa využíva na spevnenie miestnych komunikácií.

Ciel' je plnený.

Ciel':

→ *Odpadové oleje*

Opatrenia:

1. Zvyšovať množstvo vyzbieraných odpadových olejov.
2. Zavedenie oddeleného zberu odpadových olejov podľa druhov

Vyhodnotenie:

- Mesto Ružomberok zriadilo v zbernom dvore osobitný sklad na odpadové oleje, kde majú možnosť fyzické osoby doviest' tento druh odpadu.

Ciel' je čiastočne plnený.

4. ZÁVAZNÁ ČASŤ PROGRAMU

Závazná časť POH mesta Ružomberok na roky 2016 – 2020 je strategickým dokumentom určujúcim smerovanie odpadového hospodárstva mesta Ružomberok v stanovenom období.

Závazná časť POH mesta Ružomberok je vypracovaná v súlade so Závaznou časťou POH Žilinského kraja, ktorý je strategickým dokumentom odpadového hospodárstva Žilinského kraja na obdobie rokov 2016 až 2020.

Hlavným cieľom POH mesta Ružomberok do roku 2020 je zásadnejšie presadzovanie a dodržiavanie hierarchie odpadového hospodárstva, t.j. predovšetkým predchádzanie vzniku odpadov, zvýšenie recyklácie odpadov a minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie.

V odpadovom hospodárstve je potrebné naďalej uplatňovať princípy blízkosti, sebestačnosti a pri vybraných prúdoch odpadov aj rozšírenú zodpovednosť výrobcov okrem všeobecného princípu „znečisťovateľ platí“. Pri budovaní infraštruktúry odpadového hospodárstva je potrebné uplatňovať požiadavku najlepších dostupných techník (BAT) alebo najlepších environmentálnych postupov (BEP).

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva v SR je odklonenie odpadov od ich zneškodňovania skládkovaním, obzvlášť pre komunálne odpady.

4.1 Ciele a cieľové smerovanie v nakladaní s komunálnym odpadom prúdmi odpadov a opatrenia na dosiahnutie stanovených cieľov

Ciele:

→ Zníženie množstvo vzniku komunálnych odpadov, osobitne zníženie zmesového komunálneho odpadu a minimalizácia negatívnych účinkov vzniku a nakladania s odpadmi na zdravie ľudí a životné prostredie.

Opatrenia:

► Zvýšiť úroveň triedeného zberu pre recyklovateľné druhy komunálnych odpadov, najmä pre papier a lepenku, sklo, plasty, kovy, viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky a biologicky rozložiteľný odpad tak, aby boli splnené ciele pre triedený zber komunálnych odpadov.

► Zaviest' v meste Ružomberok zber šatstva a textilu.

► Zvýšiť recykláciu stavebných odpadov vrátane ich spätného využitia.

► Zlepšiť stav informovanosti obyvateľov a všetkých subjektov pôsobiacich v odpadovom hospodárstve o nevyhnutnosti a možnostiach zberu, opätovného používania a recyklácie odpadov.

► Zvýšiť kontrolnú činnosť za účelom dodržiavania právnych predpisov upravujúcich oblasť odpadového hospodárstva.

Ciele:

→ Zvýšenie podielu triedeného zberu komunálnych odpadov za účelom zvýšenia podielu odpadov určených na recykláciu a iné zhodnotenie.

→ Do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácnosti, ako papier, kovy, plasty, sklo a viacvrstvové kombinované materiály na báze lepenky a podľa možnosti z iných zdrojov, pokiaľ tieto zdroje obsahujú podobný odpad ako odpad z domácnosti, najmenej na 50 % hmotnosti vzniknutých odpadov.

Opatrenia:

► Informovať občanov o dôležitosti triedeného zberu, podpora dôsledného triedenia odpadov zo strany občanov,

► Uprednostňovať materiálové zhodnotenie odpadov pred zneškodňovaním a vyberať oprávnené organizácie na nakladanie s odpadmi,

► Viac implementovať princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov do systému triedeného zberu komunálnych odpadov pre zložky komunálnych odpadov, na ktoré sa uplatňuje princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov,

► *Po dohode s Organizáciou zodpovednosti výrobcov zabezpečiť dostatočný počet zberných nádob na triedený zber odpadov, dôsledne označovať zberné nádoby na triedený zber odpadov a zabezpečiť pravidelný odvoz zberných nádob.*

Cieľ:

→ *Znižovanie množstva biologicky rozložiteľného odpadu ukladaného na skládku odpadov.*

→ *Na základe požiadaviek smernice 1999/31/ES o skládkach odpadu platí pre biologicky rozložiteľné komunálne odpady cieľ do roku 2020 znížiť množstvo skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na 35 % z celkového množstva (hmotnosti) biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov vzniknutých v roku 1995.*

Opatrenia:

► *Nadalej u rodinných domov podporovať domáce kompostovanie biologicky rozložiteľného odpadu. Podľa finančnej možnosti mesta zakúpiť pre obyvateľov rodinných domov so záhradou biokompostéry.*

► *Podľa finančnej možnosti mesta zabezpečiť hygienizačné zariadenie na kuchynský a reštauračný odpad.*

► *Zaviesť pre bytové domy a zariadenia v správe mesta triedený zber kuchynského a reštauračného odpadu.*

► *Pokračovať v zavádzaní triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov z verejnej a súkromnej zelene.*

► *Podporovať projekty na predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných odpadov aj formou komunitného kompostovania.*

► *Zabezpečovať kontrolu a sústavnú výchovu občanov, aby do nádob na zmesový komunálny odpad nekladali biologicky rozložiteľné odpady. Zdôrazňovať význam kompostovania biologicky rozložiteľných odpadov.*

► *Zabezpečiť materiálové zhodnotenie biologicky rozložiteľných odpadov na mestskej kompostárni.*

► *Zriadiť na území mesta aspoň dve zberné miesta na zber jedlých olejov a tukov.*

► *Drevný odpad prednostne využiť na materiálové zhodnocovanie.*

4.2 Opatrenia na zabezpečenie informovanosti obyvateľov o triedenom zbere a o význame značiek na obaloch

Za účelom splnenia cieľov POH mesta Ružomberok je snahou nadalej zvyšovať environmentálne povedomie všetkých občanov so zameraním na neustále zvyšovanie úrovne triedeného zberu odpadov.

Informovanosť obyvateľov o triedenom zbere

Mesto bude naďalej využívať rôzne formy propagácie a to najmä:

- organizovanie odborných prednášok na školách,
- informačná kampaň,
- informačné letáky a ich distribúcia priamo do domácností,
- zverejňovanie informácií o triedenom zbere a aktualizovanom harmonograme zberu na mestskej stránke a distribuovaním do domácností,
- zverejňovanie článkov v miestnej tlači,
- zverejnenie informácií s grafickými značkami na označovanie obalov podľa prílohy č. 14 vyhl. MŽP SR č. 373/2015 Z.z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov.

Na zvýšenie triedeného zberu biologicky rozložiteľných odpadov mesto zabezpečí:

- pre podporu domáceho kompostovania:
 - distribúciu informačných materiálov o kompostovaní do všetkých domácností,
 - v prípade zabezpečenia zakúpenia biokompostérov pre rodinné domy, každý rodinný dom obdrží informačný leták o domácom kompostovaní,
 - zverejňovanie informácií o triedenom zbere biologicky rozložiteľných odpadov na webovej stránke mesta,
 - usporiadanie prednášky k systému zberu a pod.
- pre zber biologicky rozložiteľného odpadu (kuchynský odpad) od bytových domov:
 - distribuovanie informačných letákov o triedenom zbere do všetkých bytových domov na území mesta,
 - usporiadaním prednášok k systému zberu,
 - zverejňovaním informácií o triedenom zbere biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov na webovej stránke mesta.

Význam značiek na obaloch

Keďže každý obal je vyrobený z nejakého materiálu, sú na ňom rôzne značky, ktoré nás informujú, ako nakladať s týmto obalom po jeho použití.

Šípky s číslom alebo skratkou nás informujú, z akého materiálu je obal vyrobený. Najviac používané značky a ich význam na obaloch.

Označovanie obalov podľa prílohy č. 14 Vyhlášky MŽPSR č. 373/2015 Z.z. o rozšírenej zodpovednosti výrobcov vyhradených výrobkov a o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov:

GRAFICKÉ ZNAČKY NA OZNAČOVANIE OBALOV

1. Označenie materiálového zloženia obalov

Materiál	Písomný znak	Číselný znak
Materiály z plastov		
Polyetylén tereftalát	PET	1
Polyetylén veľkej hustoty	HDPE	2
Polyvinylchlorid	PVC	3
Polyetylén malej hustoty	LDPE	4
Polypropylén	PP	5
Polystyrén	PS	6
Materiály z papiera a lepenky		
Vlnitá lepenky	PAP	20
Hladká lepenka	PAP	21
Papier	PAP	22
Materiály z kovov		
Oceľ	FE	40
Hliník	ALU	41
Materiály z dreva		
Drevo	FOR	50
Korok	FOR	51
Materiály z textilu		
Bavlna	TEX	60
Vrecovina, juta	TEX	61
Materiály zo skla		
Bezfarebné sklo	GL	70
Zelené sklo	GL	71
Hnedé sklo	GL	72

Viacvrstvé kombinované materiály (kompozity) C	
Papier a lepenka / rôzne kovy	80
Papier a lepenka / plasty	81
Papier a lepenka / hliník	82
Papier a lepenka / cínový plech	83
Papier a lepenka / plast / hliník	84
Papier a lepenka / plasty / hliník / cínový plech	85
Plasty / hliník	90
Plasty / cínový plech	91
Plasty / rôzne kovy	92
Sklo / plasty	95
Sklo / hliník	96
Sklo / cínový plech	97
Sklo / rôzne kovy	98

Obal zložený z viacerých rôznych materiálov, ktoré nie je možné od seba ručne oddeliť, je viacvrstvý kombinovaný materiál (kompozit).

Viacvrstvé kombinované materiály sa označujú písomným znakom C/ skratka materiálu, ktorý prevažuje. Napr. obal z vrstvených materiálov - nápojový obal (škatuľa na džús): hlavná zložka je papier (PAP), ďalej vrstva polyetylénu (PE) a vrstva hliníka (ALU), označenie bude C / PAP.

2. Dobrovoľné označenie o spôsobe nakladania s obalom

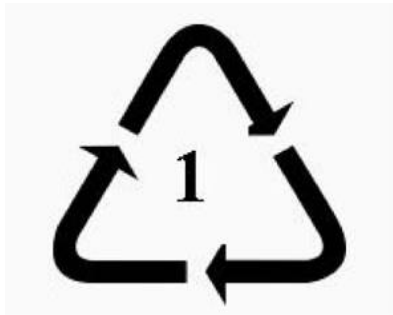
GRAFICKÉ ZNAČKY NA OZNAČOVANIE OBALOV

1. Možnosti označenia obalu podľa materiálového zloženia v súlade s osobitným pre

a)
1

b)
PET

c)
PET1

2. Značka, ktorá znamená, že obal po použití treba dať do zbernej nádoby.

Ďalšie symboly na obaloch:

Jedna sa o trojuholník tvorený troma šípkami, ktorý je vo vnútri doplnený číselným kódom. Pod týmto trojuholníkom je ešte uvedený písmenkový kód materiálu. Väčšinou sa jedna o skratky anglických názvov týchto materiálov:

4.3 Údaje o systéme zberu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov a o zabezpečení triedeného zberu komunálnych odpadov

4.3.1 Nakladanie so zmesovým komunálnym odpadom a s drobnými stavebnými odpadmi

Na území mesta Ružomberok je zavedený systém zberu zmesového komunálneho odpadu a drobného stavebného odpadu nasledovne:

a) množstvový zber:

- pre fyzické osoby – občanov pre drobný stavebný odpad. Poplatok sa platí podľa schváleného VZN o poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Ružomberok.

b) paušálne spoplatnený systém zberu:

- pre fyzické osoby – občanov, podnikateľov a organizácie, ktorí sú poplatníkmi za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Ružomberok. Výška poplatku za vyrubuje na základe schváleného VZN o poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území mesta Ružomberok.

Mesto Ružomberok zabezpečuje zneškodňovanie zmesových komunálnych odpadov skládkovaním.

4.3.2 Spôsob zberu a prepravy komunálnych odpadov

Mesto Ružomberok má stanovený potrebný počet zberných nádob, frekvenciu vývozov pre jednotlivých pôvodcov zmesových komunálnych odpadov nasledovne:

a) **rodinné domy** - zberné nádoby o objeme 110 l do 5 osôb s frekvenciou vývozov 1-krát za týždeň,

b) **bytové domy** - zberná nádoba o objeme 1100 l s frekvencia vývozov 1-krát týždenne do počtu 50 osôb alebo max. 100 osôb s frekvenciou vývozov 2-krát týždenne.

Pre individuálne chaty a chalupy sa zberné nádoby nepridelujú. Pôvodcom týchto odpadov sa poskytujú uzavreté veľkobjemové kontajnery.

Pre fyzické osoby - podnikateľov a právnické osoby - zberné nádoby o objeme 110 l a 1100 l s frekvenciou vývozov tak, ako u bytových domov.

4.3.3 Nakladanie s objemným odpadom a s odpadom z domácnosti s obsahom škodlivín

Objemný odpad predstavujú komunálne odpady, ktoré sa svojím objemom nezmestia do klasickej zbernej nádoby na odpad pôvodcu.

Patria sem: nábytok, sedacie súpravy, koberce a pod.

Nepatria sem: zmesový komunálny odpad, drobný stavebný odpad, opotrebované pneumatiky a

pod.

Odpady s obsahom škodlivín (nebezpečný odpad, vid' prílohu č. 2)

Patria sem: rozpúšťadlá, staré farby, lepidlá, živice, laky, kyseliny, zásady, fotochemické látky, pesticídy a chemické prípravky na ošetrovanie rastlín a drevín, umelé hnojivá, detergenty (pracie prášky, čistiace prostriedky), drevo obsahujúce nebezpečné látky, handry znečistené olejom, farbami, obaly znečistené nebezpečnými látkami a pod.

- Držitelia sú povinní odpad vytriediť z komunálneho odpadu a zabezpečiť ich dočasné bezpečné zhromaždenie
- Mesto Ružomberok zabezpečuje dvakrát ročne zber objemných odpadov a oddelene vytriedených odpadov z domácnosti s obsahom škodlivých látok na celom území mesta.
- Objemné odpady a odpady z domácnosti s obsahom škodlivých látok môžu fyzické osoby – občania bezplatne odovzdať v zbernom dvore.

4.3.4 Zber drobného stavebného odpadu

Patrí sem: zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky a pod.

- Občan je povinný odpad pred odovzdaním do zberného dvora prednostne vytriediť na jednotlivé zložky: sklo, kovy, plasty, papier a lepenku.
- Zber drobného stavebného odpadu sa uskutočňuje formou množstvového zberu. Triedený zber drobného stavebného odpadu bez obsahu škodlivín sa vykonáva len fyzickou osobou odovzdaním odpadu osobne na zbernom dvore, za čo platí poplatok v zmysle schváleného VZN o poplatkoch za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.
- Poplatok sa platí za každý kilogram odovzdaného drobného stavebného odpadu v hotovosti priamo pracovníkovi v zbernom dvore mesta Ružomberok, ktorý mu vystaví príjmový pokladničný doklad o sume prijatého poplatku a o množstve prevzatého odpadu.

4.3.5 Zber triedeného zberu odpadov

- Triedenie odpadov je delenie odpadov podľa druhov, kategórií alebo iných kritérií alebo oddeľovanie zložiek odpadov, ktoré možno po oddelení zaradiť ako samostatné druhy odpadov.
- Mesto Ružomberok zabezpečuje kalendárový zber jednotlivých vytriedených zložiek komunálnych odpadov na území mesta nasledovne:

a) Zber elektroodpadov z domácností

Patria sem: televízory, rádiá, elektronické hračky, počítačová technika, kancelárska technika, telekomunikačná technika, videá, žiarovky, žiarivky, svietidlá, mobily, ohrievače, kávovary, práčky, chladničky, mrazničky, odstredivky, sušičky, elektromotory, ručné elektrické náradie, atď.

Nepatria sem: plynové variče, vypínače a zásuvky, svetelné reklamy, svetelná signalizácia, kovy, plasty, papier, drevo a iné komunálne odpady.

- Mesto Ružomberok vykonáva dvakrát ročne zber elektroodpadu z domácností a to v čase zberu objemného odpadu a odpadu z domácností s obsahom škodlivých látok.
- Elektroodpad z domácností je možné odovzdať v režime spätného odberu priamo distribútorovi elektrozariadenia.
- Kompletný elektroodpad z domácností môže fyzická osoba - občan odovzdať na zbernom dvore v čase prevádzky zberného dvora

b) Zber odpadov z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi

- Mesto Ružomberok má uzatvorenú zmluvu s Organizáciou zodpovednosti výrobcov pre odpady z obalov a odpadov z neobalových výrobkov zbieraných spolu s obalmi, ktoré sú súčasťou oddelene zbieraných zložiek komunálnych odpadov.
- Na triedený zber odpadov pre rodinné domy sú poskytované opakovateľne použiteľné vrecia a pre bytové domy farebne rozlíšené zberné nádoby, polopodzemné kontajnery a zvony s označením zbieranej komodity.

Triedené zložky komunálnych odpadov:

Papier a lepenka

Patria sem: vlnitá lepenka, hladká lepenka, papier, noviny, časopisy, letáky, katalógy, papierové tašky papierové a kartónové obaly, kancelársky papier, obálky, listy, pohľadnice.

Nepatria sem: výrobky z papiera používaného na hygienické a sanitárne účely, jednorazové plienky, cigaretový papier, mastný papier, karbónový kopírovací papier, filtračný papier, dechtovitý alebo asfaltovaný papier a lepenka, vrecia z cementu a iného stavebného materiálu, obaly z masla, viacvrstvové kombinované materiály.

- Papier a lepenku ukladať:

a) rodinné domy - do pridelených opakovateľne použiteľných vriec, vlastných plastových vriec alebo do modrých zberných nádob s označením „Papier“. Papier a lepenka nemusí byť uložená vo vreciach, ak je papier zviazaný, pripravený v deň vývozu na odvoz zberovou spoločnosťou.

b) bytové domy – do modrých zberných nádob s označením „Papier“, polopodzemných kontajnerov s modrým vekom umiestnených na miestach určených na komunálne odpady.

c) fyzické osoby oprávnené na podnikanie a právnické osoby do modrej zbernej nádoby s označením „Papier“ alebo transparentných vriec s viditeľne vyznačením obchodného mena, prevádzky a súpisného čísla.

Na území mesta Ružomberok sa vykonáva aj mobilný zber papiera, ktorý vykonávajú zberové spoločnosti, s ktorými má Mesto Ružomberok uzatvorenú zmluvu.

Vytriedený papier a lepenku možno odovzdať aj do zberného dvora počas jeho prevádzky.

Sklo

Patria sem: sklenené fľaše, sklenené poháre, bezfarebné sklo, zelené sklo, hnedé sklo vrátane tabuľového obločného skla, sklenené obaly od kozmetiky, kávy a pochutín bez plastového vrchnáku.

Nepatria sem: znečistené sklo, autosklo, žiarovky, žiarivky, keramika, zrkadlá, sklo s drôteným výpletom, sklo kombinované s inými látkami .

Sklo ukladať:

a) rodinné domy - do pridelených opakovateľne použiteľných vriec, vlastných plastových vriec alebo do zelených zberných nádob a zvonov s označením „Sklo“.

b) bytové domy – do zelených zberných nádob a zvonov s označením „Sklo“.

c) fyzické osoby oprávnené na podnikanie a právnické osoby do zelenej zbernej nádoby s označením „Sklo“ alebo do transparentných vriec s viditeľne vyznačením obchodného mena, prevádzky a súpisného čísla.

Vytriedené sklo možno odovzdať aj do zberného dvora počas jeho prevádzky.

Plasty, kovy, viacvrstvové kombinované materiály

Plasty, kovy, viacvrstvové kombinované materiály sa zbierajú do žltej zberovej nádoby s označením „PLAST“, polopodzemných kontajnerov so žltým vekom alebo do zberných vriec.

Plasty

Patria sem: PET – polyetyléntereftalát okrem surovín z predlískov a vlákien určených na priemyselné použitie, PE - polyetylén, PP - polypropylén, PVC - polyvinylchlorid, PA – polyamid okrem surovín, vlákien a výrobkov určených na priemyselné použitie, plastové fľaše, plastové tašky a vrecká, plastové obaly od kozmetiky, plastové obaly od aviváže a pracích prostriedkov, plastové obaly od kečupu, fólie.

Plastové fľaše sa ukladajú tak, že sa ich objem zmenší stlačením (vytlačení prebytočného vzduchu).

Nepatria sem: znečistené plasty, podlahové krytiny, obaly znečistené chemikáliami, motorovými olejmi, farbami, guma, kabelky, molitan, polystyrén, znečistené fólie zo stavieb, plasty s prísadami iných materiálov (napr. hračky), hadice, autoplasty, žalúzie.

Kovy

Patria sem: meď, bronz, mosadz, hliník, olovo, zinok, železo a oceľ, cín a zmiešané kovy. Patria sem: plechovky od nápojov, konzervy bez zvyškov jedla, kovové uzávery z jogurtov, uzávery od kompótov, kovové súdky, kovové tuby od pást, hliníkový obal,

Nepatria sem: kovové obaly znečistené zvyškami jedla, farbami a rôznymi chemickými látkami, kovové obaly kombinované s inými materiálmi.

Väčšie kusy kovového odpadu budú zozbierané počas zberu objemných odpadov, alebo je možné ich dovieŕ do zberného dvora.

Viacvrstvé kombinované materiály (kompozity na báze lepenky)

Patria sem: neznečistené viacvrstvé obaly od mlieka, smotany, iných mliečnych výrobkov, ovocných štiav, džúsov, vína a iných nápojov.

Nepatria sem: znečistené nápojové kartóny.

c) Zber použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov

Patria sem: prenosné batérie (gombíkové, tužkové...) do hodínok, hračiek, prenosných osobných počítačov a iných elektrozariadení, automobilové batérie a akumulátory.

Nepatria sem: priemyselné batérie a akumulátory.

Mesto Ružomberok vykonáva dvakrát ročne zber použitých batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov v čase jarného a jesenného zberu objemných odpadov a odpadov s obsahom škodlivých látok.

Držiteľ použitých prenosných batérií a akumulátorov a automobilových batérií a akumulátorov môže tento odpad odovzdať na zbernom dvore v čase jeho prevádzky.

d) Zber jedlých olejov a tukov

Patria sem: oleje a tuky z prípravy jedál, zvyšky nespotrebovaných olejov, prepálené oleje, zvyšky masla a tuku.

Nepatria sem: motorové, hydraulické oleje a oleje a tuky, ktoré neboli určené na konzumáciu.

Mesto Ružomberok má na svojom území zriadené jedno zberné miesto na zber jedlých olejov a tukov a to v zbernom dvore.

Fyzické osoby môžu použité jedlé oleje a tuky odovzdať pri jarnom a jesennom zbere objemných odpadov a odpadov s obsahom škodlivých látok.

Fyzické osoby odpad č. 20 01 26 – oleje a tuky iné ako 200125 – nebezpečný odpad – môžu odovzdať do zberného dvora.

4.3.6 Nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom

Mesto Ružomberok má zavedený v období od marca do novembra bežného roka triedený zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad pre individuálnu bytovú výstavbu, ktorá nemá vlastný zásobník na biologicky rozložiteľný odpad.

Pôvodca biologicky rozložiteľného odpadu, ktorý má vlastný kompostovací zásobník sa čestným prehlásením zaväzuje, že bude riadne kompostovať všetok vzniknutý biologicky rozložiteľný odpad z domácnosti.

Mesto Ružomberok pre individuálnu bytovú výstavbu, ktorá nemá vlastný kompostovací zásobník na biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, zabezpečuje zvoz týchto odpadov podľa harmonogramu vývozov.

Mesto zavádza aj triedený zber biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad pre individuálnu bytovú výstavbu prostredníctvom zberného dvora. Do zberného dvora je možné odovzdať aj kmene stromov, kríkov a konárov počas prevádzkových hodín zberného dvora.

Mesto Ružomberok zabezpečuje dvakrát ročne kampaňový sezónny zber biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (odpad zo záhrad) od individuálnej bytovej zástavby v jarnom období a v jesennom období.

V rámci sezónneho zberu je možné odovzdať odpad zo zelene, a to trávu, listie, kvety, burinu, zeleninu a ovocie vrátane šupiek a drevný odpad (piliny, konáriky zo stromov a kríkov).

Mesto Ružomberok odpad z údržby verejnej zelene, parkov vrátane odpadu z cintorínov

kompostuje v kompostárni Biely potok v lokalite Biela púť, ktorú prevádzkujú Komunálne služby mesta Ružomberok.

4.3.7 Nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom od prevádzkovateľa kuchyne

- Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania (prevádzkovateľ kuchyne) zodpovedá za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom, ktorého je pôvodcom.
- Prevádzkovateľ kuchyne hradí všetky náklady spojené so zberom, skladovaním, prepravou a spracovaním vrátane nákladov na zberné nádoby a iné obaly, pretože nie sú súčasťou miestneho poplatku.
- Zberné nádoby musia spĺňať požiadavky ustanovené nariadeniami ES č. 1069/2009 o vedľajších živočíšnych produktoch a č. 852/2004 o hygiene potravín.

5. SMERNÁ ČASŤ PROGRAMU

Plánovanie rozvoja infraštruktúry odpadového hospodárstva v POH SR na roky 2016 až 2020 a odpadového hospodárstva v Žilinskom kraji na roky 2016 až 2020 nadväzuje na schválený dokument „Partnerská dohoda o využívaní európskych štrukturálnych a investičných fondov v rokoch 2014 – 2020“ a na schválený Operačný program Kvalita životného prostredia na programové obdobie 2014 – 2020.

5.1 Informácie o dostupnosti zariadení na spracovanie jednotlivých druhov komunálnych odpadov a typy spracovateľských zariadení a spracovanie a recykláciu odpadov

Mesto Ružomberok zabezpečuje zber a prepravu odpadov za účelom ich zhodnotenia, resp. zneškodnenia prostredníctvom Technických služieb Ružomberok, a.s.

Na zberný dvor môžu občania doviest' vytriedené zložky komunálneho odpadu, oddelene vytriedené odpady z domácnosti s obsahom škodlivín, elektroodpad z domácnosti a taktiež je v zbernom dvore vytvorené miesto pre opotrebované pneumatiky.

Na území mesta Ružomberok pôsobia organizácie zaoberajúce sa nakladaním s komunálnymi odpadmi:

Technické služby Ružomberok, a.s.
 Komunálne služby Ružomberok
 OZO, a.s. Liptovský Mikuláš
 Ľubčianka, s.r.o. Liptovský Mikuláš
 Zberné suroviny Žilina, a.s.
 KOVOT s.r.o. Vavrečka
 DRUSUR, s.r.o. Ružomberok
 F.M.RECYKLING s.r.o. Trenčín

5.2. Údaje o využívaní kampaní na zvyšovanie povedomia obyvateľstva v oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi

V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva je potrebné uskutočňovať zvyšovanie povedomia obyvateľstva a zainteresovanej verejnosti.

Mesto Ružomberok bude organizovať kampane so zameraním na tieto hlavné oblasti:

- predchádzanie vzniku odpadov,
- triedený zber odpadov a biologicky rozložiteľných odpadov vrátane kompostovania,
- predchádzanie vzniku odpadov znížením nadmernej spotreby,
- podpora zberu elektroodpadov, použitých batérií a akumulátorov,
- zvýšenie informovanosti občanov o zákaze zneškodňovania zeleného odpadu spaľovaním,
- výchova a vzdelávanie detí v oblasti odpadov,
- zvýšenie povedomia obyvateľstva o možných zdravotných rizikách zo spaľovania zmesových komunálnych odpadov, plastov a pod.

V záujme zlepšovania povedomia obyvateľov o potrebe predchádzania vzniku odpadov, správneho spôsobu nakladania s komunálnymi odpadmi a o prínosoch triedeného zberu a zhodnocovania odpadov pre životné prostredie Mesto Ružomberok využije nasledovné:

Tab.č.5.2.1 Prehľad informačných kampaní

Spôsob kampane	Termín
Zverejňovanie informácií o nakladaní s jednotlivými druhmi odpadov na internetovej stránke mesta	štvrt'ročne
Informačné letáky do jednotlivých domácností o nakladaní s jednotlivými druhmi odpadmi	Ročne
Doručovanie harmonogramov zberu komunálnych odpadov do jednotlivých domácností	Ročne
Propagácia triedeného zberu na internetovej stránke mesta, v tlači	Ročne
Vzdelávať detí na ZŠ, ako správne nakladať s odpadmi	Každý školský rok
Preškolovať obyvateľov mesta, ako správne kompostovať bioodpad	Ročne

Mesto Ružomberok v spolupráci s Technickými službami Ružomberok, a.s. a sa bude snažiť využívať všetku dostupnú formu výchovy verejnosti k životnému prostrediu.

Okrem toho zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ukladá organizácií zodpovednosti výrobcov povinnosť vykonávať propagačné a vzdelávacie aktivity so zameraním na konečného používateľa o nakladaní s vyhradenými prúdmi odpadov triedenom zbere odpadov a predchádzanie vzniku odpadov.

1. Informačná kampaň na podporu triedenia odpadov priamo v domácnosti:

- informačný leták distribuovaný do každej domácnosti – vysvetlenie celého systému odpadového hospodárstva, prospešnosť oddeleného zberu,
- článok v regionálnom týždenníku a na internetovej stránke mesta o prospešnosti triedenia odpadu,
- v prípade záujmu usporiadať besedy pre občanov,
- výchova detí – ekologické vzdelávanie, výchova a osвета detskej populácie.

2. Informačná kampaň na podporu domáceho kompostovania:

- prieskum verejnej mienky – anketa o kompostovaní, či majú občania záujem, či potrebujú odbornú pomoc,
- v prípade potreby zabezpečiť prednášku pre verejnosť o kompostovaní,
- informačný stánok v centre mesta na tému kompostovanie,
- letáky do každej domácnosti, alebo odborný článok na tému kompostovanie v regionálnom týždenníku a na internetovej stránke mesta.

3. Za účelom eliminácie výskytu čiernych skládok pravidelne zverejňovať na internetovej stránke mesta vytvorené divoké skládky odpadov a toto územie monitorovať. Takéto skládky obsahujú aj nebezpečné odpady, ktoré môžu spôsobiť vážne lokálne poškodenie životného prostredia.

4. Na Mestskom úrade Ružomberok a na internetovej stránke mesta sú celoročne k dispozícii letáky s informáciami o termíne a spôsobe zberu jednotlivých zložiek komunálnych odpadov.

5.3 Rozsah finančnej náročnosti programu

Ročné finančné náklady na odpadové hospodárstvo v meste Ružomberok za rok 2018 predstavujú 1 005 200 eur. Do nákladov sú zahrnuté činnosti na separovaný zber, ktorý neuhrádza OZV, čistota mesta, prevádzka zberného dvora, prevádzka kompostárne, zvoz TKO, likvidácia divokých skládok odpadov, zvoz nebezpečných a objemných odpadov, zvoz bioodpadu a zneškodnenie odpadov skládkovaním.

Organizácia zodpovednosti výrobcov hradí náklady na zabezpečenie a vykonávanie systému zberu zložiek odpadov – papier, plasty, kovy, sklo, VKM na báze lepenky.

6. INÉ

6.1 Potvrdenie spracovateľa údajov

6.1.1 Meno spracovateľa programu:

Ing. Janka Hlinická

6.1.2 Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu

MUDr. Igor Čombor, PhD.
primátor mesta

7. PRÍLOHOVÁ ČASŤ

7.1 Rozhodnutie správnych orgánov -

7.2 Protokoly o vykonaných kontrolách vo veciach odpadového hospodárstva -

Príloha č. 1 Množstvo komunálnych odpadov v rokoch 2014 – 2017 a spôsob nakladania

Tab.č. 1

Rok	Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória	Množstvo v t	Spôsob nakladania
2014	150101	Obaly z papiera	O	475,02	R3
	150102	Obaly z plastov	O	237,69	R3
	150105	Viacvrstvé kombinované materiály	O	12,2	R3

150104	Obaly z kovov	O	14,42	R4
150107	Obaly zo skla	O	512,71	R5
160103	Opotrebované pneumatiky	O	22,68	R3
200101	Papier	O	370,77	R3
170904	Drobný stavebný odpad	O	275,8	D1
200123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky	N	24,85	R3
200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,54	R4
200135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti	N	16,86	R4
200136	Vyradené elektrické a elektronické zaariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123 a 200135	O	43,76	R4
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	725,22	R3
200301	Zmesový komunálny odpad	O	7879,78	D1
200303	Odpad z čistenia ulíc	O	304,22	D1
200307	Objemný odpad	O	464,67	D1
	Spolu		11381,19	

Tab.č.2

Rok	Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória	Množstvo v t	Spôsob nakladania
2015	150101	Obaly z papiera	O	949,28	R3
	150102	Obaly z plastov	O	174,81	R3
	150105	Viacvrstvé kombinované materiály	O		R3

150104	Obaly z kovov	O	13,34	R4
150107	Obaly zo skla	O	609,2	R5
160103	Opotrebované pneumatiky	O	13,26	R3
200101	Papier	O	341,76	R3
170904	Drobný stavebný odpad	O	187,04	D1
200123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky	N	26,42	R3
200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,32	R4
200135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti	N	18,09	R4
200136	Vyradené elektrické a elektronické zaariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123 a 200135	O	40,33	R4
200140	Kovy	O	115,25	R4
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	861,55	R3
200301	Zmesový komunálny odpad	O	7787,55	D1
200303	Odpad z čistenia ulíc	O	499,3	D1
200307	Objemný odpad	O	692,11	D1
	Spolu		12329,61	

Tab. č. 3

Rok	Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória	Množstvo v t	Spôsob nakladania
2016	200101	Papier a lepenka	O	542,22	R3
	200102	Sklo	O	307,51	D1
	200123	Vyradené zariadenia obsahujúce	N	26,42	R3

		chlórfluórované uhľovodíky			
200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,32	R4	
200133	Batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02, alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	N	2,68	R74	
200135	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti	N	18,09	R4	
200140	Kovy	O	324,55	R4	
200136	Vyradené elektrické a elektronické zaariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123 a 200135	O	40,33	R4	
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	649,55	R3	
200301	Zmesový komunálny odpad	O	7852,35	D1	
200303	Odpad z čistenia ulíc	O	151,57	D1	
200307	Objemný odpad	O	1008,04	D1	
20014001	Meď, bronz, mosadz	O	2,99	R4	
20014002	Hliník	O	9,4	R4	
20014005	Železo a oceľ	O	758,66	R4	
200139	Plasty	O	156,55	R3	
	Spolu		11851,23		

Tab.č.4

Rok	Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória	Množstvo v t	Spôsob nakladania
2017	200101	Papier a lepenka	O	512,56	R3
	200102	Sklo	O	307,51	R5
	200103	Viacvrstvé kombinované materiály	O	41,49	R3
	200123	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	N	31,83	R3
	200121	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,25	R4
	200135	Vyradené elektrické a elektronické	N	32,94	R4

	zariadenia iné ako uvedené v 200121 a 200123, obsahujúce nebezpečné časti			
200140	Kovy	O	28,58	R4
200136	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 200121, 200123 a 200135	O	54,27	R4
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	948,42	R3,R12
200301	Zmesový komunálny odpad	O	7877,79	D1
200303	Odpad z čistenia ulíc	O	213,27	D1
200307	Objemný odpad	O	1049,13	D1
20014001	Meď, bronz, mosadz	O	49,67	R4
20014002	Hliník	O	45,03	R4
20014003	Olovo	O	0,39	R4
2001404	Zinok	O	0,09	R4
20014005	Železo a oceľ	O	1404,05	R4
2001406	Cín	O	0,02	R4
2001407	Zmiešané kovy	O	932,31	
200139	Plasty	O	189,57	R3
200133	Batérie a akumulátory	N	15,01	R4
	Spolu		13734,18	

Príloha č. 2 Katalóg odpadov pre komunálneho odpady

20	KOMUNÁLNE ODPADY (ODPADY Z DOMÁCNOSTÍ A PODOBNÉ ODPADY Z OBCHODU, PRIEMYSLU A INŠTITÚCIÍ) VRÁTANE ICH ZLOŽIEK Z TRIEDENÉHO ZBERU	
20 01	ZLOŽKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV Z TRIEDENÉHO ZBERU OKREM 15 01	
20 01 01	papier a lepenka	O
20 01 02	Sklo	O
20 01 03	viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky)	O
20 01 04	obaly z kovu	O
20 01 05	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami vrátane prázdnych tlakových nádob	N

20 01 08	biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad	N
20 01 10	Šatstvo	O
20 01 11	Textílie	O
20 01 13	Rozpúšťadlá	N
20 01 14	Kyseliny	N
20 01 15	Zásady	N
20 01 17	fotchemické látky	N
20 01 19	Pesticídy	N
20 01 21	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N
20 01 23	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky	N
20 01 25	jedlé oleje a tuky	O
20 01 26	oleje a tuky iné ako uvedené v 20 01 25	N
20 01 27	farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice obsahujúce nebezpečné látky	N
20 01 28	farby, tlačiarenské farby, lepidlá a živice iné ako uvedené v 20 01 27	O
20 01 29	detergenty obsahujúce nebezpečné látky	N
20 01 30	detergenty iné ako uvedené v 20 01 29	O
20 01 31	cytotoxické a cytostatické liečivá	N
20 01 32	liečivá iné ako uvedené v 20 01 31	O
20 01 33	batérie a akumulátory uvedené v 16 06 01, 16 06 02, alebo 16 06 03 a netriedené batérie a akumulátory obsahujúce tieto batérie	N
20 01 34	batérie a akumulátory iné ako uvedené v 20 01 33	O
20 01 35	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, * (obsahujúce nebezpečné časti)	N
20 01 36	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	O
20 01 37	drevo obsahujúce nebezpečné látky	N
20 01 38	drevo iné ako uvedené v 20 01 37	O
20 01 39	Plasty	O
20 01 40	Kovy	O
20 01 40 01	meď, bronz, mosadz	O
20 01 40 02	Hliník	O
20 01 40 03	Olovo	O
20 01 40 04	Zinok	O
20 01 40 05	železo a oceľ	O
20 01 40 06	Cín	O
20 01 40 07	zmiešané kovy	O

20 01 41	odpady z vymetania komínov	O
20 01 99	odpady inak nešpecifikované	
20 02	ODPADY ZO ZÁHRAD A Z PARKOV VRÁTANE ODPADU Z CINTORÍNOV	
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O
20 02 02	zemina a kamenivo	O
20 02 03	iné biologicky nerozložiteľné odpady	O
20 03	INÉ KOMUNÁLNE ODPAD	
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O
20 03 02	odpad z trhovísk	O
20 03 03	odpad z čistenia ulíc	O
20 03 04	kal zo septikov	O
20 03 06	odpad z čistenia kanalizácie	O
20 03 07	objemný odpad	O
20 03 08	drobný stavebný odpad	O
20 03 09	Komunálne odpady inak nešpecifikované	

